

286.4380

פרופ' רונית אנדוולט

שנה"ל תשפ"ד 2023

יום ה' 16:00-18:00, סמסטר א

קורס: אתגרים ניהוליים וחברתיים בתחלואה כרונית

מטרות הלימודים:

1. הקניית מימוניות וחיפוש ידע בנושא התחלואה הכרונית.
2. הבנה של שיטות מחקר באפידמיולוגיה אופייניות לתחום.
3. הכרות עם אפשרויות ניהול התחלואה באספקטים החברתיים של ההתמודדות עם המחלה.
4. קריאה ביקורתית של מדדי בריאות במחלות כרוניות, הבנה של תהליכים חברתיים המאפיינים את המחלות הכרוניות, מדידת איכות רפואית וניהול נכון של השירותים הרפואיים.
5. הלימוד ילווה בהתנסות אישית בחיפוש ממוחשב וכן בבניית מחקר מבוסס תיאור מקרה בתחום.
6. הקורס נועד לתת כלים להבנת מרכיבי המחלה השונים לאו דווקא הרפואיים, לקריאה חוקרת בתחום המחלות הכרוניות הרלוונטיים לסטודנטים בקשת ההתמחויות בבריאות הציבור.

מבנה הקורס: הרצאה של שעתיים פעם בשבוע.

דרישות הקורס:

1. השתתפות פעילה במהלך ההרצאות. במידה והקורס יערך בזום יש הצטייד במצלמה למחשב, השתתפות פעילה משמעותה השתתפות עם מצלמות פתוחות ולקיחת חלק בשעורים.
2. הגשת עבודה סמינריונית הכוללת עד 20 עמודים לא כולל רשימת ספרות. יש לבחור מחלה כרונית מתוך הרשימה או מחלה כרונית אחרת לבחירת הסטודנט ולכלול בעבודה את כל נושאי הקורס כפי שיפורטו בכיתה ותאור מקרה הכולל ראיון עומק עם חולה במחלה.
3. הצגת המחלה ותאור המקרה והראיון בכיתה.

מרכיבי הציון בקורס:

70% עבודה

30% הצגה בכיתה

תכני הקורס:

מס'	נושאי ההרצאות
1.	פרדיגמה של מחלות אקוטיות לעומת הכרוניות, מחלות כרוניות – מבוא, הגדרת מחלה כרונית
2.	סוגי מחלות כרוניות, מקורות מידע, מערכות מידע ממוחשבות – כלי לניהול והערכה
3.	הגדרות חברתיות של מחלות כרוניות – מיגדר ועוד
4.	אספקטים חברתיים וכלכליים – התייחסות הפרט והחברה <u>סרט -קריאת מאמר</u> <u>Unnatural causes</u>
5.	הטיפול המשפחתי בחולה הכרוני
6.	שיטות מחקר – מחקרי חתך ואקולוגי במחלות כרוניות, מדדים אפידמיולוגיים ועקרונות שימוש בהם, סוגי הטיות (קריאה ודיון על מאמר)
7.	כיתת מחשב התנסות בחיפוש מידע
8.	עמותות לעזרה עצמית – הכרת כלי לסיוע אישי וחברתי, סוגי טיפול (טיפולים קבוצתיים, שיקומים, פליאטיביים)
9.	מדדי רפואה לאומיים - מדדי איכות רפואיים (בעולם ובארץ)
10.	שיקולים כלכליים של מערכות בריאות בניהול המחלות הכרוניות (דיון כיתתי)
11.	התערבויות בעולם - פעולות מניעה וטיפול, הצלחה וכישלון
12.	הצגת סטודנטים
13.	הצגת סטודנטים

המלצת קריאה:

1. אתר ה WHO | CDC
2. [National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion \(NCCDPHP\)](#)
3. https://www.ncbi.nlm.nih.gov.ezproxy.haifa.ac.il/pubmedhealth/PMH0095487/pdf/PubMedHealth_PMH0095487.pdf
4. Goërtz YMJ, Braamse AMJ, Spruit MA, Janssen DJA, Ebadi Z, Van Herck M, Burtin C, Peters JB, Sprangers MAG, Lamers F, Twisk JWR, Thong MSY, Vercoulen JH, Geerlings SE, Vaes AW, Beijers RJHCG, van Beers M, Schols AMWJ, Rosmalen JGM, Knoop H. Fatigue in patients with chronic disease: results from the population-based Lifelines Cohort Study. *Sci Rep.* 2021 Oct 25;11(1):20977. Stampe K, Kishik S, Müller SD. Mobile Health in Chronic Disease Management and Patient Empowerment: Exploratory Qualitative Investigation Into Patient-Physician Consultations. *J Med Internet Res.* 2021 Jun 15;23(6):e26991.
5. De Nardi L, Trombetta A, Ghirardo S, Genovese MRL, Barbi E, Taucar V. Adolescents with chronic disease and social media: a cross-sectional study. *Arch Dis Child.* 2020 Aug;105(8):744-748.
6. NCD Risk Factor Collaboration (NCD-RisC). Long-term and recent trends in hypertension awareness, treatment, and control in 12 high-income countries: an analysis of 123 nationally representative surveys. *Lancet.* 2019 Jul 18.
7. Whitehead L, Jacob E, Towell A, Abu-Qamar M, Cole-Heath A. The role of the family in supporting the self-management of chronic conditions: A qualitative systematic review. *J Clin Nurs.* 2018 Jan;27(1-2):22-30.
8. Kish AM, Newcombe PA, Haslam DM. Working and caring for a child with chronic illness: A review of current literature. *Child Care Health Dev.* 2018 May;44(3):343-354.
9. Martire LM, Helgeson VS. Close relationships and the management of chronic illness: Associations and interventions. *Am Psychol.* 2017 Sep;72(6):601-612.
10. Webber L, Divajeva D, Marsh T, McPherson K, Brown M, Galea G, Breda J. The future burden of obesity-related diseases in the 53 WHO European-Region countries and the impact of effective interventions: a modelling study. *BMJ Open.* 2014 Jul

25;4(7)

11. Dettelle SI, van der Gulden JW, Engels JA, Heerkens YF, van Dijk FJ. Using intervention mapping (IM) to develop a self-management programme for employees with a chronic disease in the Netherlands. BMC Public Health. 2010 Jun 21;10:353.

12. [Epidemiology: Beyond the Basics](#) by [M. Szklo](#) M & Nieto F. An Aspin Publication, 2003

Modern Epidemiology (Hardcover) by [Kenneth J. Rothman](#) (Editor), [Sander Greenland](#) (Editor), second edition, Lippincott-Williams & Wilkins, 1998

13. Chronic Disease Epidemiology and Control (Paperback) by [Ross C. Brownson](#) (Editor), [Patrick L. Remington](#) (Editor), [James R. Davis](#) (Editor), second edition, American Public Health Association

14. Chronic Diseases and Health Care New Trends in Diabetes, Arthritis, Osteoporosis, Fibromyalgia, Low Back Pain, Cardiovascular Disease, and Cancer, Morewitz, Stephen J. 2006, Approx. 300 p., Hardcover ISBN: 0-387-28778-7

15. http://www.who.int/chp/chronic_disease_report/contents/en/index.html

1457856-10unnatural causes DVD2325

16/ <https://www.gov.il/he/departments/general/chronic-diseases#:~:text=%D7%94%D7%9E%D7%97%D7%9C%D7%95%D7%AA%20%D7%94%D7%9B%D7%A8%D7%95%D7%A0%D7%99%D7%95%D7%AA%20%D7%94%D7%A2%D7%99%D7%A7%D7%A8%D7%99%D7%95%D7%AA%20%D7%9B%D7%95%D7%9C%D7%9C%D7%95%D7%AA%20%D7%9E%D7%97%D7%9C%D7%95%D7%AA,42%25%20%D7%9E%D7%9B%D7%9C%D7%9C%20%D7%94%D7%A4%D7%98%D7%99%D7%A8%D7%95%D7%AA%20%D7%91%D7%90%D7%95%D7%AA%D7%94%20%D7%A9%D7%A0%D7%94>

א. עבודות: עבודת סיכום של הקורס בת 20 עמודים

העבודה כוללת:

התמקדות בתחלואה כרונית ספציפית תוך התייחסות לצד החברתי הכולל את הסעיפים הבאים: אפידמיולוגיה בעולם ובארץ, תיאור מקרה, ראיון אישי כולל תמלול של מטופל הסובל/ מתמודד עם המחלה, שלבי המחלה, תפיסת האדם על ניהול המחלה מול ניהול אובייקטיבי - מודל ניהולי, גישות טיפוליות שונות, מניעה (גישות שונות), התמודדות (אישית וחברתית), ציפיות של החולה מהסביבה, ציפיות החברה מהחולה, מדדי איכות מומלצים חשיפה לעמותות לעזרה עצמית, התמודדות כלכלית ואדמיניסטרטיבית של הפרט החולה ועוד.

יש לקשר את העבודה לכל נושאים שעלו במהלך הקורס.

2. ניתן לבחור את הנושא מתוך הרשימה, ניתן למצוא מחלה כרונית אחרת לאישור המרצה:

1. סכרת

2. השמנה

3. צליאק
4. מחלה יתומה
5. מחלות לב וכלי דם
6. מחלות ריאה כרוניות
7. סרטן שד או ריאה
8. מחלות כרוניות במערכת העיכול
9. אחר

- ב. תרגילים:**
1. קריאת מאמרים
  2. הצגה בכיתה של העבודה

סטודנט/ית יקר/ה,

אם יש לך לקות למידה או מוגבלות/בעיה רפואית שעשויה להשפיע על לימודיך, ושבגינה את/ה זקוק/ה להתאמות
אנא פנה/י לדיקנאט הסטודנטים למדור נגישות ולקויות למידה: דואל LDA@univ.haifa.ac.il טל: 8249265-0

לאבחון והתאמות בגין לקות למידה ו/או הפרעת קשב יש לפנות ליה"ל: דואל mhait@univ.haifa.ac.il טל: 8249022-04

אם יש ברשותך מכתב התאמות מהאוניברסיטה ואת/ה זקוק/ה להנגשה בקורס אנא פנה/י אליי בשעות הקבלה או
במייל בסמוך לתחילת הקורס